

Ohje HUS Opetuksen tietolupa oppilaitoksille

Sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä on säädetty erillinen laki (ns. toisiolaki), joka astui voimaan 1.5.2019. Toisiolain tavoitteena on mahdollistaa sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnassa sekä sosiaali- ja terveystietojen ohjaus-, valvonta-, tutkimus- ja tilastotarkoituksessa tallennettujen henkilötietojen tehokas ja tietoturvallinen käsittely. Lisäksi tavoitteena on turvata yksilön luottamuksensuoja sekä oikeudet ja vapaudet henkilötietoja käsiteltäessä.

Sosiaali- ja terveystietojen toissijainen käyttö (toisiokäyttö) tarkoittaa, että sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnassa syntyneitä asiakas- ja rekisteritietoja käytetään muussa kuin siinä ensisijaisessa käyttötarkoituksessa, jonka vuoksi ne on alun perin tallennettu. Opetus kuuluu yhtenä osa-alueena toisiolaissa säädettyyn toissijaiseen käyttötarkoitukseen.

Toisiolain voimaan tulon myötä HUSin asiakas- ja rekisteritietoja **ei saa käyttää** opetustarkoituksessa ilman erillistä HUSin antamaa opetuksen tietolupaa.

Tietolupa tarvitaan käsiteltäessä seuraavia HUSin aineistoja siltä osin kuin käsittely on kyseiselle opetuskäytölle tarpeellista:

- Äänimateriaalia (puhe, äänet, kuten sydänäänet, hengitysäänet, virtausäänet, taajuudet...)
- Videomateriaalia (toimenpide-/opetusvideot, esim. biopsia)
- Diagnostisia kuvia: röntgen, ultraääni, tietokonetomografia (TT), magneettikuvaus (MRI),
- Tutkimustuloksia; esim. verikokeet, patologian näytteet
- Biosignaaleja (EKG, EEG)
- Otteita yksilöimättömistä potilastiedoista, ikä (ei tarkka), sukupuoli (tarvittaessa), tietoja lääkityksestä ilman yksilöivää potilastietoa
- Muuta edellisiin rinnastuvaa, toisiolaissa tarkoitettua terveydenhuollon potilastietoa, jos se on opetukselle tarpeellista.

Tämä tarkoittaa muun muassa, ettei oppilaitoksen opettaja voi valmistaa ja käyttää HUSin potilastapauksia opetuksessaan ilman voimassa olevaa HUSin myöntämää opetuksen tietolupaa. Mikäli opettaja opettaessaan samanaikaisesti toimii palvelussuhteessa HUSiin, on hän HUS Opetuksen tietoluvan alaisena. Opettaja ei työelämäjaksollaan ole palvelussuhteessa HUSiin. Myöskään opiskelijat eivät voi harjoittelujensa aikana tehdä potilaasta tunnisteellista tietoa sisältäviä tehtäviä, jotka hän veisi mukanaan pois HUSin tietoturvalisesta ympäristöstä toiseen ympäristöön (rekisterinpitäjä vaihtuu). Opiskelija ei harjoittelunsa aikana kuulu HUS Opetuksen tietoluvan piiriin.

HUS Opetuksen tietoluvan hakeminen

Oppilaitoksen (tai yksittäisen opettajan), mikäli katsoo tarpeelliseksi käyttää HUSin asiakas- ja rekisteritietoja opetusmateriaalin valmistamiseksi ja opetuksen toteuttamiseksi, tulee hakea HUSilta opetuksen tietolupaa. Opetuksen tietolupaa haetaan [Tutkijan työpöydän](#) kautta.

Hakemukseen tarvitaan:

- Opetuksen tietolupahakemus (sähköinen hakemus Tutkijan työpöydällä)
- Hakemuksen liitteiksi (liitteet löydät [täältä](#)):
 - Rekisteriseloste ja vaikutustenarviointi –lomake
 - Jos käytät organisaation omaa lomaketta, huomioi, että siitä täytyy löytyä samat tiedot kuin HUSin lomakkeelta
 - Oppilaitoksen tietoturvaohjeet
 - Laskutusliite

14.10.2021 Helsinki

Anne Pitkäranta
Tutkimus- ja opetusjohtaja

Marja Renholm
Hallintoylihoitaja

Lisätietoja: Kehittämispäällikkö Elina Koota
Erikoissuunnittelija Liisa Sillanpää
(sähköposti etunimi.sukunimi@hus.fi)

Viite: Laki sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä 552/2019